

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002261

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 11-06-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Салька Олександр Юрійович

2. Oleksandr Y. Salka

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4222-8815

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 091

Назва наукової спеціальності: Біологія

Галузь / галузі знань: біологія

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Біологія

Дата захисту: 28-07-2025

Спеціальність за освітою: Садівництво та виноградарство

Місце роботи здобувача: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9689

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.29.25, 34.31.27, 34.31.37, 34.33.19

Тема дисертації:

1. Агроекологічні особливості формування ентомокомплексу яблуневих садів низинної підзони Закарпаття
2. Agroecological Features of Entomocomplex Formation in apple orchards of the lowland subzone of Transcarpathia

Реферат:

1. У результаті аналізу літературних даних та власних досліджень за останні роки проведено детальний аналіз видового складу комах в садах Закарпатської області, встановлення їх шкодочинності є важливим при використанні інтенсивних технологій, та можливості застосування заощадних технологій вирощування зерняткових культур. Видовий склад комах яблуні у господарствах з різним технологічним забезпеченням низинної підзони Закарпаття представлено багатьма видами, серед яких лускокрилих – 35 видів, твердокрилих 12 та трипсів 8 видів. Фауна комах сильно змінюється як кількісно, так і за видовим складом у зв'язку із рядом факторів. За період моніторингу розвитку шкодочинних організмів (2020 п2024 рр.) у індивідуальних садах встановлено високий ступінь пошкодження (%) генеративних органів яблуні яблуневим квіткоїдом (7,6 %), волохатою оленкою – 8,7%, комплексом листовійок – 5,5%, яблуневою плодожеркою –

5,0%, яблуневим плодовим пильщиком – 2,4%, казаркою – 1,3%. Проведено обстеження сортів яблуні Джонатан Ватсон, Самаред, Едера, Перлина Києва, Бребурн, Мутсу, Джонагольд, Пінова, Гренні Сміт, Топаз, які висаджені у 2005 році за інтенсивним типом з підщепою М-9 та встановлено значний ступінь пошкодження деяких сортів (Мутсу і Топаз – 6,2 %, більш стійкими були Перлина Києва – 3,0% та Самаред – 4,4%). Встановлено важливу роль взаємодії погодних умов року, сорту та видового складу шкідника, що підтверджує статистичний аналіз. Взаємодія цих факторів складала 33,2 %. Важливим фактором є поширений склад шкідників у зоні плодівництва (24,8 %), деякі сорти володіють стійкістю до пошкодження поширеними шкідниками, вплив сортової особливості складає 18,9 %. Ключові слова: яблуня, сорти, видовий склад, комахи-шкідники, комахи-хижаки, комахи-паразити, фітофаги, моніторинг, червоном'якушні сорти, продуктивність.

2. As a result of the analysis of literature data and our own research in recent years, a detailed analysis of the species composition of insects in the gardens of the Transcarpathian region has been carried out, establishing their harmfulness is important when using intensive technologies, and the possibility of using economical technologies for growing seed crops. The species composition of apple insects in farms with different technological support of the lowland subzone of Transcarpathia is represented by many species, including lepidoptera - 35 species, coleoptera - 12 and thrips - 8 species. The insect fauna varies greatly both quantitatively and in species composition due to a number of factors. During the period of monitoring the development of harmful organisms (2020-2024 years), a high degree of damage (%) of the generative organs of apple trees by the apple blossom moth (7.6%), the hairy deer moth – 8.7%, the leaf beetle complex – 5.5%, the apple fruit borer – 5.0%, the apple fruit sawfly – 2.4%, and the gooseberry – 1.3%. An examination of the apple varieties Jonathan Watson, Samared, Edera, Perlyna Kyiv, Braburn, Mutsu, Jonagold, Pinova, Granny Smith, Topaz, which were planted in 2005 year according to the intensive type with the M-9 rootstock, was carried out and a significant degree of damage was established for some varieties (Mutsu and Topaz – 6.2%, the more resistant were Perlyna Kyiv – 3.0% and Samared – 4.4%). An important role of the interaction of weather conditions of the year, variety and species composition of the pest was established, which is confirmed by statistical analysis. The interaction of these factors was 33.2%. An important factor is the widespread composition of pests in the fruit growing area (24.8%), some varieties are resistant to damage by common pests, the influence of varietal characteristics is 18.9%. Keywords: apple tree, varieties, species composition, insect pests, predatory insects, parasitic insects, phytophagous, monitoring, red-fleshed varieties, productivity.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0120U100624

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Шейдик К., Салька О. Моніторинг домінуючих видів комах-шкідників і їх шкодочинність у садах різного технологічного забезпечення зони Закарпаття. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Біологія». 2023; 54:135-147.
2. Салька О.Ю. Особливість формування ентомокомплексу агросистем садів яблуні червоном'яких сортів. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Біологія». 2023; 55:68-74.
3. Шейдик К., Салька О. Вплив екологічних факторів на зміни чисельності комах у садах зерняткових культур. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Біологія». 2024; 57:65-73.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0120U100624

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Савіна Олена Іванівна

2. Olena I. Savina

Кваліфікація: д. с.-г. н., професор, 06.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1017-412X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Капрусь Ігор Ярославович

2. Ihor Y. Kaprus

Кваліфікація: д.б.н., професор, 03.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3163-4482

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 55972164800; Web of Science Researcher ID: DVU-9748-2022;
https://scholar.google.com.ua/citations?user=im5M_KoAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 1, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Горновська Світлана Володимирівна
2. Svitlana V. Hornovska

Кваліфікація: к.с.-г.н., доцент, 16.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3845-5003

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Білоцерківський національний аграрний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493712

Місцезнаходження: пл. Соборна, буд. 8/1, Біла Церква, Білоцерківський р-н., 09100, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мірутенко Владислав Валентинович
2. Vladyslav V. Mirutenko

Кваліфікація: к. б. н., доцент, 03.00.24

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3845-5003

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рошко Володимир Гаврилович
2. Volodymyr G. Roshko

Кваліфікація: к.б.н., доцент, 03.00.24

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9080-3664

Додаткова інформація:

